proLékaře.cz | 1.11.2026

Ikaros, krvný tlak a diabetes mellitus a nebezpečenstvo letieť príliš blízko pri slnku

Mnohí z nás v minulosti radi čítali staré grécke báje. Priznám sa, patrím k nim aj ja a vždy som ich s napätím prežíval. Každá z nich totiž prinášala nejaké platné ponaučenie. Pritom tieto báje nám majú aj dnes čo povedať. Všetci veľmi dobre poznáte tú o Daidalovi a Ikarovi.

Podľa napísaného mýtu Ikaros utekal z väzenia na Kréte tak, že letel na krídlach, ktoré mu vyrobil jeho otec z peria a vosku. Ikarov otec Daidalos ho varoval, aby neletel ani dole blízko mora, ale ani vysoko hore blízko slnka: tam by sa mu mohol vosk roztopiť. Všetci poznáme koniec mýtu. Chcel letieť vyššie nad morom, tak letel vysoko smerom ku slnku, až kým sa vosk roztopil a perie krídiel stratilo potrebnú silu, aby ho nieslo vo vzduchu. A tak sa nešťastník Ikaros zrútil do mora a utopil sa.

Grécku bájku dnes máličko upravíme a bude mať aj názov, aj ponaučenie:

„Ikaros, krvný tlak a diabetes mellitus a nebezpečenstvo letieť príliš blízko pri slnku".

V tomto čísle sa budeme zaoberať troma časťami, teraz už nie bájky, ale odporúčaniami pre diagnostiku a liečbu pacientov s diabetes mellitus. Máme k tomu nové odporúčania a nové cieľové hodnoty krvného tlaku, ktoré by sme mali dosiahnuť pri liečbe tejto skupiny pacientov. Ako Ikaros, nemali by sme letieť príliš nízko (viď štúdia SPRINT), ale ani príliš vysoko (viď štúdia HOPE 3). Oba hraničné extrémy nie sú žiaduce a výsledok pre pacienta nebude veľkým benefitom a pre nás nebude taktiež prínosom. Je však celkom jasné (a vedel to aj Daidalos), že zlatá je stredná cesta a že zníženie rizika úpravou rizikových faktorov znamená pre diabetika predĺženie jeho života.

Všetkým čitateľom tohto 1. tohtoročného čísla Forum diabetologicum želajú autori a kolektív časopisu všetko dobré v tomto roku! A tak sa k nim s týmto želaním taktiež pripájam!

Andrej Dukát

prof. MUDr. Andrej Dukát, CSc., FRCP, FESC
editor tohto čísla časopisu Forum diabetologicum

Odporúčaná literatúra

Nuha A ElSayed, Aleppo G, Aroda VR et al. [American Diabetes Association]. Standards of Care in Diabetes 2023. Summary of revisions. Diabetes Care 2023; 46(Suppl 1): S5-S9. Dostupné z DOI: <http://dx.doi.org/10.2337/dc23-Srev>.

WHO. Guideline for the pharmacological treatment of hypertension in adults. Geneva, Switzerland: WHO, 2021. Dostupné z WWW: <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/344424/9789240033986-eng.pdf>.

Wright Jr JT, Williamson JD, Whelton PK et al. [Sprint Research Group]. A randomized trial of intensive versus standard blood-pressure control. N Engl J Med 2015; 373(22): 2103–2116. Dostupné z DOI: <http://dx.doi.org/10.1056/NEJMoa1511939>. Erratum in A Randomized Trial of Intensive versus Standard Blood-Pressure Control. [No authors listed] N Engl J Med 2017; 377(25): 2506. Dostupné z DOI: <http://dx.doi.org/10.1056/NEJMx170008>.

Lonn EM, Bosch J, López-Jaramillo P et al. Hope-3 Investigators. Blood-pressure lowering in intermediate-risk persons without cardiovascular disease. N Engl J Med 2016; 374(21): 2009–2020. Dostupné z DOI: <http://dx.doi.org/10.1056/NEJMoa1600175>.

Bitcher KK, Allen LA, Anderson JL et al. 2022 ACC Expert Consensus Decision Pathway for Integrating Atherosclerotic Cardiovascular Disease and Multimorbidity Treatment: A Framework for Pragmatic, Patient-Centered Care: A Report of the American College of Cardiology Solution Set Oversight Committee. J Am Coll Cardiol 2023; 81(3): 292–317. Dostupné z DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.jacc.2022.08.754>.